

TELEGRAFUL ROMAN.

or

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2730 B.

Înscințare.

Esamenul de calificare cu candidații la preoție se va ține conform Regulamentului sinodal din 1873, dela 25—28 August a. e. st. vechiu.

Candidații, cari voiesc a depune acest esamen, sînt prin aceasta reflectați, ași instrui și așterne cererile lor pentru admitere în sensul §-ului 3 al 1-amintitului Regulament.

Din ședința consistoriului arhidiecezan, ținută în Sibiu, la 7 Iulie, 1883.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

Nr. 2731 B.

Toți acei tineri, cari aspiră a fi primiți în secțiunea teologică din institutul arhidiecezan, sînt prin aceasta reflectați, ași instrui și așterne cererile de primire la consistoriul arhidiecezan în sensul „Regulamentului sinodal pentru seminariul teologic și pedagogic Andreian” din anul 1877 §§-fi 17 și 19 avînd a observa totodată dispozițiunile din §§-fi 18, 21, 22, 23 și 26 ai aceluiași Regulament.

Din ședința consistoriului arhidiecezan, ținută în Sibiu, la 7 Iulie 1883.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

Revista politică.

Sibiu, la 13 Iulie.

Împăratul Germaniei, ca în toți anii, a venit și în anul acesta la băile dela Gastein. Țiarele vieneze cu deosebire, se folosesc de împregiurarea aceasta și scriu despre o întâlnire între monarhul Germaniei și monarhul nostru. Unele fac combinațiuni politice și deduc din întâlnirea monarhilor apropierea unor evenimente mai însemnate politice. Până una alta însă nu se scie nici timpul nici locul, unde se vor întâlni monarhii. Se presupune ca earăși la Ischl. Ministrul de externe Kalnoky și ministrul comun de finance Kallay au plecat deja la Ischl.

În Ungaria de meadăci, la Carloviț, a avut în zilele acestea loc o serbătoare serbească. Rămășițele pămîntesci ale poetului Radicevici, mort la 1853 în Viena, s'au adus spre a fi îngropate în locul nascerii sale, în Carloviț. Nu atât însemnătatea lui ca poet, ci fiind că a cântat unirea tuturor sârbilor într'un stat, poetul Radicevici s'a bucurat și se bucură încă de o vază mare la sârbii. De aceea sârbii s'au folosit de ocaziunea strămutării oaselor lui dela Viena la Car-

loviț pentru a aranja o festivitate la care se ia parte toți sârbii prin reprezentanți. Când au sosit oasele poetului la gara din Neoplanta, ascepta o mulțime numeroasă de oameni. Siciul cu oasele era să fie transportat pe o corabie de stat din Sârbia până la Carloviț. Înțelegînd însă regele Milan, care contribuise 3,000 fl. la spesele transportării rămășițelor pămîntesci ale poetului și puse și corabia la dispozițiune, că la banchetul ce avea să urmeze după înmormîntarea oaselor poetului, toastul al doilea va fi pentru principele din Muntenegru, a retras corabia. Și așa transportul s'a făcut pe un vapor separat, în care s'au suit deputațiunile din sârbii unguresci, croați, bosniaci, erțegovini, dalmatini, sârbii și muntenegreni. La mormînt a cuvîntat Dimitrievici, redactorul dela „Zastava”. La banchetul din seara următoare toastul cel dintăiu a fost pentru împăratul, al doilea pentru oaspeții din Serbia, Bosnia și Muntenegru. Redactorul dela „Glas Crnagorza” a ținut „Ne felicități la urmă, aceasta este o formă, noi ve sîntem cei mai de aproape; ce trebuie să retac, sciiți! Muntenegru va rămîne tot dea una Muntenegru!” Festivitatea aceasta este o simptomă remarcabilă în mișcarea jugoslavilor și se înțelege de sine că în Ungaria a produs resimțiment. „D. Ztg.” într'o telegramă specială spune despre un banchet, la care au fost admiși numai oameni încreduți. Toastul cel dintăiu, la banchetul acesta s'a purtat pentru domnitorii Milan și Nicolae, însă Nicolae fu numit înainte de Milan; toastul al doilea s'a purtat pentru unitatea Serbiei, Bosniei și Erțegovinei sub sceptrul principelui din Muntenegru; al treilea toast fu îndreptat contra spiritului, care de sute de ani a fost cel mai mare inamic al poporului sârbesc: contra spiritului națiunii unguresci. Cu toate că guvernul sârbesc avea un reprezentant oficial la festivitate, Muntenegru singur a fost deosebit ca putere conducătoare în Balcan. Toate toastele acestea fură purtate de sârbii neunguresci.

Dieta Dalmații, care s'a făcut renumită prin discursul lui Paulinovic, se ție că ar fi dizolvată. „N. fr. Presse” susține, că dieta este numai închisă. Închiderea aceasta a venit așa de pe ne așteptate, încât nici ceea ce a fost deja la ordinea zilei nu s'a putut rezolva.

„P. Ll.” de Marți dimineața, într'un articol de fond, se ocupă cu fantasma federațiunii balcanice. Oficiul din Budapesta își pune întrebarea, contra cui se îndreaptă federațiunea aceasta și după ce răspunde că nu poate fi contra Rusiei, combină că va fi contra Austro-Ungariei. După ce arată că

monarchia aceasta nici pe departe nu nisuesce la dominațiunea balcanilor, din contră, a lucrat cu pietate pentru independența staturilor din orientul Europei, dă sfatul, ca staturile acestea se caute înainte de toate a să întări în lăuntru și a se civilisa. Cu cât se vor lăsa staturile cele mici din orientul Europei de aspirațiuni ambițioase, cu atât mai mult existența lor va fi asigurată. —

Ministrul de externe al României, D. Sturza s'a întors la București. O epistolă din Viena la „Independance Roumaine” vrea se scie, că România acceptază pe lângă unele concesiuni la părere tratatul dela Londra. Epistola e scrisă de fostul redactor al ȋiarului „Independance”, Emil Galli, espulsat nu de mult din România și așa, ție „N. fr. Presse”, nu este decăt o resbunare contra ministrilor Brătianu și Sturza. Cestiunea Dunării nu s'a schimbat delatractatul din Loudra încoace într'un nimic.

„Memorial diplomatique” vrea să scie, că în cestiunea dunăreană se va face o schimbare în timpurile mai de aproape. El spune că reprezentanții puterilor din Londra se vor întruni la o conferență privată spre a se înțelege cu reprezentantul României despre diferențele în cestiunea Dunării. Părerea aceasta încă nu este desmîntită oficial de nici o parte; este cu toate acestea combătută de mai multe țiare.

Ministrul president Brătianu a plecat Luni la Aix les Bains în Savoia. Correspondentul din București al ȋiarului „N. fr. Presse” spune că ministrul Brătianu suferă de „boală diplomatică”, de reumatism și de aceea a plecat la băile numite.

Dela Belgrad se respândise scirea despre întrunirea scupștinei celei mari pentru introducerea sistemii parlamentare cu doue camere. În timpul din urmă însă se scrie tot dela Belgrad, că în privința aceasta guvernul încă nu a luat nici o hotărîre.

Precum au vîdut cetitorii în nrul trecut foaia „National Zeitung”, din Berlin a publicat un articol pitvitor la poloni. Permițîndu-ne spațiul revenim. Articolul constată mai întîeu că în momentul de față se vede în agitațiunea polonă o viață deosebită. Polonii erau pregătiți pentru evenimente mari, cari nu s'au întîmplat, adecă pentru răboiul dintre Germania și Rusia; încordarea, ce se ivise să mărginesc acum în demonstrațiuni mai mult sau mai puțin provocatoare. Foaia berlinează caracterizează apoi în următorii termini actuala tactică și planurile Polonilor:

Dela anul 1848 politica polonă a făcut o abatere care a devenit din ce în ce mai accentuată

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)
(Urmare).

Pe când Cristian studia situațiunea aceasta caracteristică, auđi cîntînd, fără a prea băga cîntecul în samă. Era un glas rustic, femeesc, nu urt, însă învelit și adese tremurînd, ca dela o persoană în vîrstă sau slabă. El părea a psălmui un fel de coral, a cărui melodie melancolică avea ceva plăcut în monotonia sa. Cîntecul acesta, trist și subțire, legăna cîtva timp spiritul artistului, și îl ținu într'o dispoziție, în deosebi aptă a pricepe și a reproduce natura unei situațiuni, cu care glasul părea a fi în perfectă armonie. La început, cuvintele erau confuze, pentru Cristian; dară, ascultîndu-le mașinalmente, el le pricepea din ce în ce, căci el recunoscă, că erau rostite în limba svedică cu accent dalecarlian. În curînd îi pîrură cuvintele așa străine, încât le asculta cu atenție mai mare.

„Eu am vîdut un castel, în patru colțuri, la soarele apunător. Porțile sale sînt îndreptate spre nord. Picături de otravă străbate din gîurile pivniței; el este pavat cu șerpi.

„Arborele lumii se aprinde, puternicul frasin să mișcă. Șerpele cel mare mușcă undele. Vulturul țipă; cu ciocul seu palid el rumpe cadavrele; corabia morților se pune în mișcare.

„Unde sînt asele? unde sînt alfele? Ele suspină la intrarea peșterilor. Soarele începe a se întuneca: toată lumea moare.

„Dară pămîntul minunat de verde, reîncepe a străluci despre răsărit; apele se deșteaptă, cascadele se precipitează.

„Eu am vîdut un palat, mai frumos decăt soarele, în vîrfurile lui Gimli... și acuma nu mai vîd, Vala recade în noapte.”

Din ce în ce Cristian recunoscuse, în cîntecele aceste, fragmentele unei poezii jalnice, versurile puțin schimbate sau luate într'un noroc din memorie, din anticul poem o lui Voluspa. Pronunțațiunea țărănească a cîntereței le făcea foarte extraordinare. Țerării din părțile acele se și fi conservat tradițiunea acestor cîntece sînte, din mitologia scandinavă? Nu era cu totul neprobabil; dară cine le a tradus și le a propus femeii acesteia? Cristian, călător curios în toate, se hotări a întreba pe cîntăreața, cît își va fi stîrșit desemnul; dară cît băgase, după un moment albumul său în busunar, glasul încetase. El privea în toate părțile, dară nu vedea pe nimenea. Nevoit a presupune, că glasul este ascuns de petriș, el se puse în mișcare al căuta. Nu era ușor a merge prin zăpada agrîmădită la marginea petrișului. În lăuntru peșterii principale, care se estindea în co-

tituri capricioase cinci-deci de pași dealungul poalelor stîncei, ghiața forma un sol colțuros și luncos, ca și când valurile țermului ar fi înghețat în vr'o noapte rece de toamnă.

Aventurierul nostru totuși reuși a găsi urmele propriilor pași din ȋioa premergătoare, precînd credușe a merge peste bucăți de cărămîdi și olane, și îndată găsi și ușa misterioasă prin care eșise din pavilion; însă, de astădată ea era încuiată. Cristian observă doue zăvoare tari de fer și un lăcat, din care era cheia scoasă. Casul era recent. Cîntăreața trebuie că a fost însărcinată, ca și Stenson și Ulfilas, cu paza vechiului castel. Ea nu putea fi foarte departe, fiind-că cîntase încă cu cinci minute mainainte; ea nu putea fi alt unde va decăt în petriș, pentru-că, pe lac și pe escarpementul pavilionului, Cristian nu vedea pe nimenea, așa departe și așa de sus, cît se estindea vederea sa. El se reintoarse spre a ieși din peștera cam întunecoasă, care nu se lumina decăt cîtră mijlocul estînderei sale, prin o gaură naturală, sub care el se oprî un moment pentru a privi cerul; dară împreună cu cerul el vedea un obiect care întrecea stîncea și făcea un colț pe lătura poleită și goală a pavilionului. El recunoscă îndată în obiectul acesta, poalele de peatră cu cadrul dublu de sticlă din odaia ursoaicei, așa că, din balconul acesta ai fi putut, peste o gramadă de bolovani, se cobori pe petriș, cu o scară sau cu o funie, să te afii îndată scutit sub bolta ce era acolo. Cristian, romantic cum era, își construă îndată posibilitatea unui

Era o vreme când nu se construia pe lume nici o baricadă, la spatele căreia se nu fi fost poloni; în toate armatele de revoluțiuni ei erau un element principal, ei încheiaseră, pe cât se părea, o legătură de ne-destruș cu partida europeană revoluționară democratică. Și cum s'au schimbat lucrurile astăzi? Conducătorii mișcării polone nici nu se mai simt măcar prin lagărul democratic, dar în schimb nu mai este nici o Curte, nici o anti-cameră pe lume cu care ei să nu fie, într'un chip sau într'altul în legătură. În ori-ce intrigă politică, ori unde s'ar urdi ea, diplomatul trebuie să se întrebe: unde este Polonul? În toate planurile ce se făuresc, trebuie să ajute și Polonul. Politica națională polonă este în Vatican unul din cei mai însemnați factori. Recentă Notă adresată de Papa guvernului prusian, — trebuie se o mărturisim aceasta ori cât de mare ar fi părerea noastră de rău — a fost o trăsătură politică de măiestru, care n'a putut să easă din nisce creeri ordinari. Și, pe cât se dice, toemai un prelat polon este acela care a făcut această Notă.

Secretul cunoscut în toată lumea al cestiunei este că polonismul este în legătură cu jesuitismul, ba am putea chiar dice că s'a identificat cu el. Aceste două puteri lucrează mână în mână.

Prin broșurile polone se susțin cu vioiciune alianța austro-germană, întru cât s'a sperat că se va ajunge la un războiu între această alianță și Rusia. Trei sute de mii de poloni, astfel se dicea într'o broșură polonă nu de mult publicată, vor da otărîrea în acel războiu. Îndată însă ce se vedu că un asemenea eveniment nu mai este cu putință, Polonii se pregătiră a stabili o nouă alianță, care să serve mai bine scopurile lor. Orleaniștii sînt în strînsă legătură cu Polonia, o Francie orleanistă în alianță cu Austria este cea dintâiu combinațiune asupra căreia căpeteniile polone își întemeiasă planurile lor. Polonii se cred siguri de Orleaniști; de când polonii au devenit o naționalitate predominantă în Austria, apoi nici acolo nu li se mai pare ceva preste puțință.

De altminteri polonii sînt gata a juca pe orice carte, chiar pe o alianță anglo-franceso-rusă, care încă și mai găsesce sprijinitori prin cercurile engleze și care este dorită de agitațiunea polonă, fiind că tot ar turbura apa europeană. Și în această turburare cugetă a pescui polonii, soartea lor îi face a fi vrășmași înăscuși ai păcii europene.

Astfel dar neîncrederea pe care ei o provoacă acum în cel mai mare grad, trebuie să și-o atribuie numai lor înșile, sau, mai bine spus, numai agitațiilor lor.

Proiectul de lege pentru scoalele medii.

(Urmare).

d) Dacă statul contribuie cu mai puțin de jumătate din suma, care se recere pentru acoperirea trebuințelor anuale prescise de lege la școală, sau cel mult contribuie pe jumătate la susținerea institutului subvenționat (și astfel o parte mai mare, sau cel puțin jumătate din sarcină cade asupra institutului) în cazul acesta dreptul de dispoziție asupra institutului subînțelegând și cele dispuse sub a) b) și c) compete autorității institutului, și ministrul de culte și instrucțiune publică față cu școala subvenționată exercită numai dreptul de suprainspecție.

Dacă înse statul pe an contribuie cu mai mult de jumătate la susținerea institutului (prin urmare poartă mai

sistem de fugă în cas de războiu sau de prinsoare în pavilionul dela Stollborg. El se sui pe bolovanii, cari formau păreții iregulari a peșterii, și reuși nu fără osteneală, a ieși de acolo prin gaura amintită, care, după convingerea sa, nu era făcută de mână omenească.

Cercetările aceste îl aduse la o reflecțiune, ce fie-care din noi a putut face, și fie numai odată în viața sa: adecă în situațiuni desperate, ni se presentă momente de întâmplări așa neprobabile, încât ele par a ieși din dominiul realității, și a călca în dominiul romanului, făcut pentru plăcere. Totuși, cugetând mereu a găsi cântăreața, el continua exploratiunea sa prin pietriș, a căruia intervale ne-regulate erau mai toate, mai mult sau mai puțin, practicabile, el nu vedea pe nimine, și tocmai voia să și termine cântarea, când auți glasul earăși, de astădată însă mai jos decum îi părea că-l auțise întâiași dată. El se îndreptă spre partea aceea; însă după ce ajunse la locul unde credea a găsi rapsoda aceea misterioasă, cântecul ei, repede întrerupt, ca acela al grierului la apropierea omului, resună dintr'altă parte și cu mult mai sus ca mai înainte. Cristian ridică capul și observă, în partea pavilionului, o crepătură lungă, pe jumătate ascunsă de iederă, ce se întindea aproape vertical dela o cruce de fereastă din etagiul al doile, foarte la dreapta de tereasta din sala ursoacei, până la o bucată de zid sfărmat, care se termina în bolovani noi din stîncă.

Lui i să părea chiar că vede cădînd petricele

mare sarcină) în cazul acesta ministrul de culte și instrucțiune publică primesce întreg institutul sub îngrijirea și dispoziția sa, se asigură însă pentru autoritatea institutului dreptul de proprietate asupra averii atins sub a), întrebuințarea aceleia pentru institut și dreptul de alegere de profesori garantat sub c.

e) Ministrul de culte și instrucțiune publică numai atunci poate da sucurs la scoalele medii în modul arătat mai sus, dacă corporațiunea, care susține institutul, respective pentru scoalele confesionale autoritatea supremă bisericească primesce de bună voie ajutorul sau se roagă a i se da.

La darea de asemenea ajutoare se încheie totdeauna contract între ministrul de culte și instrucțiune publică și între partea, căreia se dă ajutoriu, în care contract sînt a se statori în detaiu modalitățile ajutorării, condițiunile mai de aproape, drepturile garantate și datorințele luate reciproc.

§ 48 În puterea dreptului de inspecțiune ministrul de culte și instrucțiune publică are dreptul, ca dela institutele medii, cari nu stau sub imediata lui conducere, și adecă la cele confesionale, dela competentele autorități confesionale, la institutele susținute de jurisdicțiuni și comune, dela autoritățile, cari le susțin, în fine la cele susținute de corporațiuni și singuratici dela direcțiuni:

a) Să și procure datele statistice.

b) În fiecare an să pretindă conspecte; în cari să se facă evident planul de învățămînt, împărțirea oarelor (afară de religie) numărul profesorilor, calificațiunea și sfera lor de activitate, populațiunea după fie-care clasă, numărul oarelor și rezultatul învățămîntului, asemenea esamenale de maturitate și alte esamene.

c) Să pretindă a și se raporta în sensul §. 8. ori ce schimbare mai esențială făcută în planul de învățămînt statorit (afară de obiectele privitoare la religie) asemenea ori ce schimbare făcută în caracterul de mai înainte a școlii sau în privința învățămîntului.

d) Să pretindă a i se arăta manualele de școală, fie acelea tipărite, fie ca manuscript spre a le examina, că oare nu cuprind în sine lucruri contrarie statului, constituției sau legilor.

Toate aceste date, raporturi și conspecte sînt a se trimite ministrului de culte și instrucțiune publică.

Ministrul de culte și instrucțiune publică ingrigesce, ca averile institutelor și mai ales fundațiunile făcute spre scopuri școlare se fie elocare în locuri sigure și să se întrebuințeze spre scopul destinațiunei lor; prin urmare are dreptul a pretinde din când în când conspect despre starea averii școlare, despre elocarea și manipularea acelor.

§. 49. Dacă vre-un manual sau carte întrebuințată în scoalele medii cuprind în sine învățături contrarie statului, constituției sau legilor, ministrul de culte și instrucțiune publică are dreptul și datorința a opri întrebuințarea ei, în cas de lipsă a dispune că ea pe calea legii se fie confiscată și respectivii pedepsiți.

(Propunerea Escelenței Sale **Miron Romanul:**

Dacă vre-o carte sau manual de școală folosit în institutele medii confesionale ar pute fi eșecționat din punct de vedere al statului, ministrul de culte și instrucțiune publică are dreptul și datorința a opri întrebuințarea ei prin ordinațiune îndetaiu motivată etc.)

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Gleichenberg, 4/16 Iulie. Din locul acest renumit pentru cură, nu cred că primesci de multe ori vre-o încunoscîtare. Depărtarea n'ar mai fi

mici de a lungul acestei crepături, ca și când ar fi intrat cineva acolo; dară, apropiindu-se, cât era cu puțință, el vedu că era inaccesibilă pentru pași omenești și merse mai departe.

Glasul earăși reîncepea cântecul său jalnic, și Cristian să amușă sau mai bine el deveni nerăbdător, căutând după cântăreața, din loc în loc, în micul caos, format de bolovanii de granit; dară, în fie care rînd, el se înșelă de nou, până ce chiar deveni ceva iritat. Cântecul acesta sîlbatic, fragmentele aceste a unei apocalipse întunecoase schimonosite și ca înspirate de deliriu, în locul acesta sinistru și în ora aceasta melancolică de seara, avea ceva înspăimîntător, și Cristian cugeta fără voie la strigoile din ape, a căror existență este obiectul tuturor legendelor svedice, și chiar acela a credinței poporului în întregul nord al Europei.

El credea în sfîrșit, că glasul trebuie se vie din pavilion însuși. Să putea că se află acolo, în vr'o temniță, o persoană prinsă, și el o chemă de vr'o trei ori într'un noroc, dîndu-i numele mitologic Vala, ce va să zică sibilă, un nume, care după cum se părea, ea în suși și-l atribuia în cântecul său. După ce încetase glasul earăși, precum se părea, în acord cu tradițiunea superstițioasă a țerei, care dice, că, dacă chiemi spiritele vesele sau jalnice din munți, pe nume îi intimidezi sau îi mîngăi și în tot cazul le impui tăcere.

(Va urma.)

adi motiv pentru a tăce despre dinsul, cu atât mai vîrtos, cu cât vestea i a mers și printre români de mai înainte, pot dice de mult. Cei mai mulți români însă nu cunosc locul Gleichenberg decât sau numai după nume sau din vre-o descriere și apoi scîți descrierile, în casurile cele mai multe se fac favorabil...

Gleichenbergul are situațiune foarte frumoasă și corespunzătoare pentru locurile de cură. Este la poalele despre meadă și a unui muncel, potrivit de a da adăpost contra vînturilor dela meadă noapte.

Adăpostul scutesce de asprimile climatice ale nordului și îndulcesce clima în care bolnavul caută sănătate, o potențează chiar prin o vegetațiune bogată. Păduri de arbori diversi: brați, fagi, stejari pe deluțele dintre vălișoare neteșite și îngrijite deluțele și vălișoarele, de mîna civilisatoare, oferă și climă domoală și comoditate pentru cei ce caută cură sau distrațiune. Organele de respirațiune sînt aici scutite de receală și prin aerul de pădure și de călduri usucătoare. Altcum cine vrea să cetească mai mult în privința aceasta u'are se facă altceva decât se cetească scrierile lui Dr. Clar, a unui medic foarte recomandabil de aici.

Nu încapă îndoială, că și în Carpații nostri sînt asemenea locuri. Cunosc unele, unde e păcat că lipsesce apa minerală din Gleichenberg, priitoare în măsură mare la boale de pept, căci ar fi dacă nu mai mult, cel puțin tot așa în privința climatică după cum este Gleichenbergul.

Arta omenească, de deci de ani, a scînt să prefacă din păduri, parcuri înfrumusețate, ce încântă ochii și desfătează inima; au scînt se presere deluțe și vălișoare cu vile și alte clădiri pompoase, cari sînt împreunate cu promenădi prea frumoase și bogate de plantagiuri de brad, așa încât arta a făcut din natura dela Gleichenberg un raiu pămîntesc, cu toate comoditățile unei cetăți mari. Afară de villele domnesci și unele private, reuniunea de băi a zidit case de închiriere, ospătăriă și cafenea bogată de jurnale din toate limbile (dintre cele române unicul „Românul“.) De postă și telegraf e de prisos a mai aminti, după ce am dis mai sus, că aici sînt toate comoditățile unei cetăți mari.

Pe lângă apa minerală, care curge din doue izvoare, este zăr preparat din lapte de vacă, care se dă cald celor ce beau la fântână apă cu zer, la capetul parcului și chiar în grajdul foarte grigrit și curat în care se află vreo opt vaci. Aci după poftă, poate cineva să bea lapte proaspăt, cum l'a muls. Pentru asemenea scop sînt și capre la dispozițiune.

În giurul fântănei societatea a într'oduz sale de respirat (inhalațiune), din care bolnavul respiră aburi de sare și de brad. Meserieși de tot felul, prăvălii, apoi spital, teatru și în sfîrșit biserică sînt aici în Gleichenberg.

Ordinea este esemplară. Aceasta și cele mai sus înșirate atrag câte 2—3 mii de oaspeți. În comparațiune cu alte băi mari, aici nu este scumpete.

După cât am putut afla până acum cei mai mulți din oaspeți sînt evrei, după ei urmează ungurii apoi slavii.

Întemplantarea aduce de multe ori cu sine, ca să mai observ și momente politice. Despre luptele dintre sloveni și nemți n'ai lipsă să scriu; sînt de mult de cunoscut din diare. Este caracteristic, că și slavii din Austria ca și cei din Ungaria cred că „în curînd le vine timpul“.

De doue zile încoace ploaia continuă vrea să mîdea desmintire în ceea ce am dis mai înainte despre climă. Ploaia e rece și acompaniată de vînt, se înțelege tot rece, încât trebuie se poarte omul haine groase. Cei ce iocuesc mai mult pe aici me asigură că astfel de ploi țin cam câte 8 zile. Va să dîcă și pe aici e ca prin munții noștri, pela așa numitele fînațe, pe unde, ca și pe aici, află pomi (peri, meri, nuci, pruni etc.) cereale (ovēs, chiar și grîn) și legume (cartofi.) Ploaia însă nu împedecă cura la fântână. Numai preumblările sînt mărginite la o verandă sau pavilion, carea se întinde dela fântână până în parc.

De vre-o câțiva ani acest loc de cură este declarat de comună politică independentă de satul Gleichenberg, depărtat cale de o jumătate de oară de aici.

Îngrijirea de susținerea izvoarelor în stare bună și de comoditatea oaspeților o poartă reuniunea acțiionarilor, înființată în Gratz, a cărei direcțiune însă în timpul din urmă s'a așezat aici. Aceasta din urmă ingrigesce de ordine încât poate dice omul că este esemplară. Oameni fără tact se află și aici ca pretutindinea. O împregiurare, care în astfel de locuri, unde se cere pe lângă comoditate și linisce, n'ar trebui să se arete nici decum. Me esplic printr'o esperiență ce am făcut în zilele prime aici. Spre a fi sigur de o încăpere, mă adresasem cătră direcțiune cu o epistolă încă fiind acasă. Când am sosit, spre bucuria mea, află că am încăpere. Deosebita mea bucurie a fost pentru că pe la 1 Iulie a trecut împăratul pe aici

și așa era greu de a căpăta locuința la moment. Bucuria mea însă a fost și mai mare, când am vădit că încăperea destinată pentru mine nu era numai spacioasă, dar și bine mobilată. Însă ce să vezi și să nu crezi? a doua seară, când m'am întors dela cină, încăperea mea, afară de două scaune, pat și ce e neapărat de lipsă într-o încăpere, era lipsită de canapea, de foteluri și de scaune. Suprinderea aceasta neplăcută devenea și mai neplăcută prin împregiurarea, că cheia dela încăpere era la mine. Cereând informații despre procedura aceasta în cancelaria direcțiunii, fui îndreptat la directorul băilor. O parte din deslușirile date, că sosirea unor doamne a silit pe direcțiune, m'au lăsat încântat dar m'a mahnit pe urmă neîmplinirea promisiunii date de directorul, că mi va da alt mobilat. Acestea nu le scriu pentru mine, care și așa nu voi pe trece îndelung aici, ci pentru bolnavii, cari ar fi bine, ca direcțiunea să-i cruțe și să-i scutească de iritațiuni, ne apte la promovarea sănătății.

Ași avă să scriu încă un capitol întreg despre aceea că dacă ar fi oameni întreprinzători la noi în țară, în Carpații nostri ne-am pute căuta sănătatea tot așa de bine ca și pe aici, căci pe lângă apropierea regiunilor celor dătătoare de sănătate, în Carpați am avă beneficiul de a fi scutiți de sdruncinarea călătoriilor îndelungate și de respirarea fumului de cărbuni, care se respândesc dela locomotivă.

La revedere!

Varietăți.

* Darea de seamă a deputaților Kästner și Dr. Wolff a avut loc Marți seara în pavilionul din grădina „Hermann“. Primitorii acestei dări de seamă au fost mai cu seamă cetățeni sasi din Sibiu. Dr. Wolff într'un discurs mai bine de o oară, a enumerat toate momentele mai remarcabile din sesiunea trecută a dietii. Kästner s'a mărginit mai cu seamă la unele fase ale proiectului pentru scoalele secundare. Amândouă discursurile au fost primite cu entuziasm. D. F. Schäfer a mulțumit deputaților în numele alegătorilor pentru atitudinea lor bărbătească și rezolută. La masa ce s'a improvisat după darea de seamă, domnul Trombițașu a purtat un toast plin de efect pentru d. Wolff.

* (Încredințare.) Dl Dr. Ioan Crișan, profesor de teologie și inspector al Seminarului Andreian din Sibiu, s'a încredințat cu domnișoara Maria, fiia dlui Petru Roșca, judecător la tribunalul reg. din Sibiu.

* (Himen). Dl Iulie cavalier de Pușcariu, notar la tribunalul reg. din Budapesta și domnișoara Ecaterina Peța din Caransebeș vor serba cununia domniilor sale în 12 August n. a. c. în Caransebeș.

* (Pentru voluntarii pe un an) a apărut de câte-va zile un ordin al ministerului de război, care are a micșora greutatea materiale, cu care au ei a se lupta. Deja în luna lui Novembre anul trecut se luase dispozițiunea ca voluntarii, cari servesc pe spesele proprii să se poată împărtași de binefacerea statului în ce privește armatura, hrana, îmbrăcămintea etc. și fără de a fi obligați se locuiescă în casarmă. Ministerul de război stabilește sumele de despăgubire, cari au să le solvească voluntarii sau părinții lor în patru rate respectivelor corpuri de armată și anume: Pentru cei ce servesc la artilerie 129 fl., pentru cei ce servesc la alte trupe 124 fl. v. a. Din aceștia sânt: 32 fl. 16 cr. pentru așa dîsa „Naturalien-Verpflegung“, 63 fl. 84 cr. pentru hrană; pentru montura și armătura la cavalerie 25 fl. la alte trupe 28 fl.; pentru uneltele de călărit la cavalerie 8 fl. v. a. În cas, când un voluntar pe lângă toate acestea ar voi se locuiescă în casarmă, se urcă suma de despăgubire încă cu 6 cr. pe zi, ce se cheltuiesc pentru un soldat, așa dar în total cu 21 fl. 90 cr. v. a.

* (Postal.) Direcțiunea postelor din Sibiu a publicat concurs pentru postul de magistrul postal în Cudei, comitatul Unedoarei. Condițiunile: contract și cauțiune de 100 fl. bani numerați. Emolumente: salariu 140 fl., paușal de cancelarie 40 fl. și paușal de transport 500 fl. Petițiunile sânt a se înainta la direcțiune în termen de 3 săptămâni.

* Duminecă s'a deschis cu solemnitate linia laterală Ghiriș-Turda. Baronul Kemény, ministru de comunicațiune, a fost de față la solemnitate.

* (Legea civilă.) Foile din Budapesta ne spun după „Nemzet“, că ministrul de justiție a terminat textul proiectului de lege privitor la partea generală a legii civile.

* (Comisiunea) pentru regularea fruntariilor ungaro-române a sosit Marți în Borszék. Comisiunea pleacă de aici la Pietrile roșii. Reambularea fruntariilor va recere timp de vr'o câteva săptămâni.

* (Fortificarea Bucureștilor.) „Monitorul“ României publică licitațiuni pentru cărămida ce va fi de lipsă la fortificațiunile Bucureștilor. Licitațiunile se vor face la 1 Septembrie și adecă pentru 475.000,000 cărămizi mari și 1.000,000,000 cărămizi mici. — Proiectul de fortificațiunea Bucureștilor, se vede, că este adoptat de guvern. Guvernul negociază cu Krupp din Essen pentru 120 tunuri.

* (Colonizarea Dobrogei.) Diarul din Tulcea „Ecol Dobrogei“ publică cu privire la miscarea populațiunii din Dobrogea următoarele interesante date statistice: „Numărul total al emigranților este de 315, ear acel al colonistilor de 685, avem în acești cinci ani un plus de 370 de coloniști, și, dacă aceste diferențe le am ilustra pe naționalități, icoana ar fi pe cât de imbușurătoare pe atât de proprie tendențelor unui stat ca al nostru. Se încercăm: Dintre cei 315 de emigrați avem mai mult decât jumătate, 171 Bulgari, și numai 97 Musulmani. Dintre 685 stabiliți avem 129 Musulmani, 44 Bulgari și 339 Români, ear restul se împarte pe diverse naționalități între cari Germanii cu 70 ocupă rangul întâiu. Ca concluziune avem un plus de 32 Musulmani, 339 români, stabiliți în Dobrogea și un minus de 127 familii bulgare, cari au părăsit Dobrogea, trecând în Bulgaria. Agricultorul bun se bucură când apa se trage în matca ei. Noi, odată cu adheștiunea noastră la aceasta bună și sfântă vorbă, asteptăm încă doi ani de acest progres economic, încă 20 de ani în nasceri și în roadele bune ale scolilor comunelor rurale și urbane, putând roști atunci cu siguranță: „viitorul deschis este al nostru!“

* (Cholera în fața medicinei) În 1817 se arată cholera pentru întâia oară în Europa. Până atunci rămăsese ca un biciu asiatic. În stare de epidemie continuă în oare-cari părți ale Asiei și mai ales în delta Gangelui, cholera luă câte o dată proporțiuni epidemice; dar nici odată mai înainte de secolul al 19-lea, n'a pătuns în Europa. Medicii se dispută de 70 de ani asupra cholerei, asupra cauzelor ei și tratamentului ce se cuvine a aplica cholericilor. Dar în fond nu s'a putut încă defini cholera. Și nimeni nu poate spune dacă este o boală contagioasă sau infectuoasă. Se fie contagioasă? Să fie infectuoasă? eată cele două epiteturi cari împart în două tabere pe doctori. O boală se dîce contagioasă, când se comunică dela individ la individ, fie prin contact direct, fie prin contact indirect. O boală se dîce infectuoasă când se produce și se împărtășie prin miasmele morbigenes respândite în atmosferă. Cele două scoli rivale, scoala contagionii și scoala infecțiunii, în ce privește cholera, se întemează pe argumente de o greutate mai egală.

„Contagioniștii“ invoacă studiile și fazele cholerei în diferitele ei invasiuni. Totdeauna aceasta molimă a sosit prin marile căi de comunicațiune comercială, pe unde cholericii s'au găsit în contact cu oamenii sănătoși. Ei invoacă exemple foarte însemnate, în cari izolarea a apărut populațiunii întregi în contra molimei. În 1831 curtea Rusiei se închise la Paterhof. Casa imperială n'au nici o comunicațiune cu exteriorul cât timp ținu epidemia. Aceasta casă se compunea din zece mii de persoane. Împregiurul palatului cholera făcea hectombe, ear' în lăuntru palatului nici un cas de cholera nu s'a arătat. Același fenomen s'a observat la 1855 în Constantinopol, în scoala militară și într'o pușcărie, cari puse în mijlocul unui oraș plin de cholera, nu dederă nici un bir acestui biciu înspăimântător, grația unei sechestrări riguroase.

În sfârșit, tot la 1855, Sicilia, rupend toate relațiunile cu țerile atinse de cholera molima nu se arată

La toate aceste exemple „infecțiioniștii“ pun în față altele, tot atât de convingătoare. Ei citează medici, cari au îngrigrit de cholericii, fără să se îmbolnăvească. Arată, în strade infectate, case în cari nici un cas de cholera nu s'a întemplat etc.

Între aceste două teorii rivale, se ridică o a treia împaciuitoare. Cholera ar fi în același timp și contagioasă și infectuoasă. Cholericii, după acești „eclectici“, ar fi degajând miasme morbigenes, cari molipsesc atmosfera. Dacă acești din urmă teoretici ar fi avend dreptate cearta dintre infecțiioniști și dintre contagioniști trebuie să se sfârșească. Atunci și unii și alții au dreptate. Dar dacă densii se vor mulțami cu aceasta împăcare pe terenul speculațiunii, lumea, care cade cosită de cholera, va face foarte puțin haz de aceste discuțiuni, până ce nu se va găsi leacul mântuitor, care se o scape din brațele morții.

„Națiunea.“

Afacerea dela Tisza-Eszlár.

(Urmare.)

Nyiregyháza, 2 Iulie.

Se continuă ascultarea martorilor. Martorul Várady a fost de față la agnoscerea cadavrului, n'a

vădit însă chiar nimic; de întreaga întemplare nu a auzit nimic. — Pres.: După protocolul de investigațiune, Dta ai depus: a fi vădit, că de brațul cadavrului a fost legată o cărpă? — Martorul: Eu aceasta nu am depus, căci o am auzit numai mai târziu dela un cunoscut. — Apărătorul Dr. Eötvös: Avea cadavrul miros greu? — Martorul: Da, foarte greu. — Dr. Eötvös: S'a spălat cadavrul cu îngrigire? — Martorul: Nu, s'a versat numai apă preste el. — D. Eötvös: Aveau hainele miros greu? — Martorul: Da. — Dr. Eötvös: Nu s'au premenit hainele cadavrului? — Martorul: Nu, căci n'a fost cu puțință. — Dr. Eötvös: Cum au fost hainele? — Martorul: Au fost ca săpunite. — Procurorul: Mă rog a se asculta în sensul legii mai întâiu acușării și apoi martorii. — Pres.: Voiu se constat mai întâiu împregiurările referitoare la aflarea cadavrului, apoi se încep cu ascultarea acușărilor.

Se conduce în sală acusatul Jankel Smilovics. — Pres.: Acusatul, esci învinuit, a fi unul din cei ce au schimbat cadavrul? — Smilovics: Nu pot dîce altceva decât că e n'ndreptățită acușarea; în ziua respectivă nici n'am fost la locul acela, la care aș fi predat cadavrul. Acusatul spune: eu ce s'a ocupat în vara anului trecut; el susține că n'a cunoscut de loc pe David Herschko. — Pres.: În depunerile de mai înainte ai dîs altceva! — Acusatul: Da, de oarece m'a amenințat judele cercetător și mi-a promis, că dacă voiu facea după dorința densului, me va pune numai desăt pe picior liber. — Presidentul cetesce depunerile de mai înainte ale lui Smilovics. — Acusatul: Da, atunci am depus altcum fiind că am fost silit se o fac. — Acusatul spune în decursul depunerii că fasiunea lui de mai înainte formează basa părții a doua a procesului și espune întemplarea așa precum e cunoscută aș. El a depus atunci de frică să nu fie chinuit. — Pres.: Cum poți scorni Dta o astfel de istorie? — Smilovics: Nu mă voi lăsa să fiu bătut! — Pres.: Dta așadară depui, că ai inventat tot lucrul? — Smilovics: Da. — Pres.: Din ce cauză l'ai inventat? — Smilovics: Am vădit cum l'au chinuit pe A. Vogel, și pentru ca se mă scap, am depus așa. — Procurorul: Nu cred să fi inventat astfel de lucruri, de oare-ce alții, cu cari Dta n'ai convenit de loc, au depus aceleași lucruri. — Smilovics: Nu știu de ce. — Pres.: Când ți-ai făcut depunerile, n'ai cugetat la urmările astorfel de depuneri? — Smilovics: Eu credeam că-mi va fi permis să-mi retrag depunerile. — Apărătorul Dr. Heumann: În a opta depunere ai espus lucrul așa ca aș pentru ce ai depus mai târziu astfel? — Smilovics: Finde că a dîs Herschko, că m'ași fi împărtașit și eu la schimbarea cadavrului. — Dr. Heumann: Și ce ai dîs Dta? — Smilovics: Eu am dîs, că nu-i adevărat. — Apărătorul Dr. Eötvös: Cum vine, de ai susținut că Grosz și Klein ar fi fost complicitii Dtale? — Smilovics: Am numit complici pe doi din evreii cei mulți, cari mi s'au prezentat, să am linisce. — Eötvös: Cum de ai depus? — Smilovics: Judele cercetător a fost cel puțin de 50 ori la mine ziua și noaptea, a stat de mine și m'a înspăimântat. — Dr. Eötvös: Luatu-sa protocol cu Dta? — Smilovics: Nu. — Dr. Eötvös: Nu știi Dta, că judelei cercetător nu-i este ertat a cerceta noaptea temnițele? Poți dovedi, că a fost acolo? — Smilovics: Dacă și-ar aduce aminte temnicerul. — Dr. Eötvös: Mai târziu ți-ai revocat depunerea, pentru ce? — Smilovics: O am făcut din îndemnul propriu. — Procurorul: Dta susții, că te-au amenințat? — Smilovics: M'au amenințat. — Pres.: Când s'ar fi întemplat aceasta? Dta ai depus foarte de timpuriu?

Procurorul propune ascultarea martorilor referitoriu la împregiurarea, că ascultat-a în adevăr judele investigator noaptea. — Acusatul Wollner declară, că și pe el la cercetat judele investigator Bary adesea noaptea și l-a ascultat.

Apărătorul Dr. Friedmann constată, că judele cercetător e în sală de față, și cu ascultarea densului ca martor ar fi deci rezultatul dorit, fiind informat despre tot decursul pertractării. — Dr. Friedmann (cătră Smilovics): De unde ai cunoscut numele, cari ocură în depunerea Dtale? — Smilovics: Judele investigator a întregat: Fost-a lucrul astfel; eu am răspuns; da a fost astfel — de unde aș fi știut starea lucrului? (Haritate.) — Dr. Eötvös: Judele cercetător e penibil dacă a cercetat în adevăr noaptea temnițele și a ascultat fără a lua protocol. Mă rog se esă judele cercetător din sală de oarece am de gând să presint tribunalului o propunere, pe care respectivul în sensul legii n'are a o auzi. — Presidentul: Mie o astfel de lege mi-e necunoscută, nici nu pot propune îndepărtarea unui ascultător din sală. (Strigări vii: Eljen!) — Dr. Eötvös: Propun a se culege declarațiunile procurorului Nagy Egressy, în care se învinuesc

judele Bary, că ar fi umblat noaptea prin temnițe până ia interzis intrarea. Declarațiunile se se accludă la materialul actelor. — Urmează ascultarea martorului Weis, care depune, că cuvintele, ce i s'au pus în gură în protocol, nu le-a pronunțat. Bary a fost singur la luarea protocolului. Martori s'au chemat spre subscrierea protocolului numai după închierea acestuia. Una din depunerile mai însemnate nici nu se află în protocol. — Martorul următor Smilovics dăce, că depunerea sa înaintea judelei cercetător a fost fals luată la protocol. Judele cercetător nu ia permis să se uite în protocol. De față la ascultare n'a fost nimenea atară de judele Bary.

Nyiregyháza, 3 Iulie.

Să conduche în sală acusatul David Herschko. Acusatul n'a vădut cadavrul aflat de plutăși. A auzit despre el numai dela alții. — Pres.: Să susține, că Dta ai fi dus cadavrul la plutășul Matei? — Herschko: Nu-i adevărat. — Pres.: Jankel Smilovics v'a predat vouă cadavrul? — Herschko: Eu n'am cunoscut pe Smilovics, nu l'am întâlnit nici când și n'am vorbit cu densusul. — Pres.: La cercetare ai depus Dta cu totul altceva și ai și fascinat. — Herschko: Fiind condus în sală m'au pus sub o bancă, m'au bătut și chinuit — Pres.: istorisește aceasta mai pe larg. — Herschko: Mai întâiu m'a bătut comisariul de siguranță cu pumnul peste cap, strigând: depune! Eu am spus, că nu știu nimic. — Pres.: Cine a fost de față? Herschko: Judele cercetătoriu, procurorul, comisariul de siguranță și temnicierul. — Pres.: Ce s'a întâmplat după aceea? — Herschko: Am mai spus odată că nu știu nimic. — Pres.: Dta ai povestit însă pe larg afacerea cu schimbarea cadavrului; de unde ai știut starea lucrului? — Herschko: Matei mi s'a pus față în față; eu însă am stat pe

lângă aceea că nu știu nimic; acum mă legară cu funii și mă chinură să beau apă peste măsură. — Pres.: De unde ai știut însă întâmplarea cu schimbarea cadavrului? — Herschko: Matei a spus tot în fața mea. — Pres.: Mai târziu ai făcut aceeași depunere aici în Nyiregyháza înaintea judelei cercetătoriu? — Herschko: Acolo nu m'a chinuit, judele cercetătoriu a spus însă: dacă nu fascionezi, o să te nefericesci. Fiindcă n'am fascinat m'a amenințat judele cercetătoriu și m'a numit „dobitoc“ până ce am spus, „nu-mi poruncesci.“ — Pres.: Înaintea tribunalului ai făcut Dta aceeași fasciune? — Herschko: Da, de oare-ce judele cercetătoriu m'a chemat înainte la sineși m'a înspăimântat; densusul a mai spus, că dacă voi depune tot așa voi fi eliberat.

Sub decursul ascultării rămâne Herschko pe lângă depunerile sale de ași. Din toate lucrurile, câte le-a depus n'a vădut nimic. Procurorul adresează unele întrebări acusatului Herschko. Din întrebările respective rezultă, că chinurile s'au efepuit totdeauna în fața a trei persoane.

Cătră acusat se adresează și apărătorii cu întrebări referitoare la chinuire. Herschko le răspunde, că a fost condus într'o casă departe de locul cunoscut și că acolo a fost chinuit. — Dr. Eötvös: Ai plâns când teau bătut? Herschko: Nu mau lăsat se plâng. — Dr. Eötvös: Cine ți-a demandat să bei apă? — Herschko: Comisariul de siguranță. — Dr. Eötvös: Cum sau luat protocoalele cu Dta? — Herschko: Temnicierul Karancsay a tradus depunerile mele, cu toate acestea le-am scris. S'au cetit numai unguresce cu toate că nu pricepe limba maghiară. Judele cercetătoriu a fost totdeauna singur.

Apărătorul Dr. Székely: atrag atențiunea înaltului tribunal, că temnicierul Karancsay care e a se asculta ca martor stă la ușa salei; prin aceasta se

alterează rezultatul cercetării. — Presidentul cere a se închide ușa. Apărătorul Friedmann se roagă a se constata, că la ascultarea primă cu Herschko funcționează ca interprete un preot grecesc. Herschko a depus atunci ca ași. La toate ascultările a funcționat ca interprete temnicierul Karancsay, acela, care a chinuit pre cei prinși. Herschko declară în fine, că e nevinovat că n'a făcut nimic și că nu știu nimic. — Lucrurile cuprinse în protocoale nu sunt vorbite de el. A fost întrebat, la toate întrebările însă a răspuns, că nu știe nimic. Urmează o pauză în pertractare. (Va urma).

Loterie.

Mercuri în 25 Iulie 1883.

Sibiui: 15 51 69 58 35

Bursa de Viena și Pesta.

Din 24 Iulie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.90	119.75
Renta de aur ung. de 4%	88.55	88.45
Renta ung. de hârtie	87.	86.90
Împrumutul dramurilor de fer ung.	137.75	137.75
emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	91.80	91.75
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	114.—	114.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	99.70	99.75
Obligațiuni arbariale transilvane.	99.30	99.25
Obligațiuni arbariale croato-slavonice	99.—	98.—
Obligațiuni ung. de resemplerea pământului	100.50	101.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sortire	98.50	98.50
Sortii de regularia Tisei	109.80	110.25
Acțiuni de bancă austriacă	837.—	838.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	292.50	291.50
Acțiuni de credit austr.	292.50	293.40
Argint	—	—
Scrisori fonciari ale institutului „Albina“	—	100.30
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.05	78.75
Datorie de stat austriacă în argint	79.55	79.70
London (pe polița de trei luni)	120.—	120.05
Galbin	5.64	5.67
Napoleon	9.50 ^{1/2}	9.50
100 marce nemțesci	58.50	58.50

Nr. 247.

[446] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate, țitoare de protopresbiteratul Mercurei, se escrie concurs cu termin până la 12 August st. v. a. c.

1. Rod, cu salariu anual de 300 fl.

2. Gârbova, cu salariu anual de 200 fl., quartir liber în edificiul scoalei, 4 stânjini lemne de foc, din care e a se încălzi și scoala și grădina de legumi în mărime de 400 □^o.

3. Bogatu, cu salariu anual de 200 fl. și quartir liber în edificiul scoalei.

4. Armeni, cu salariu anual de 150 fl. și quartir în edificiul scoalei.

5. Sângătin, cu salariu anual de 130 fl., quartir liber în edificiul scoalei, lemne de foc și grădina de legumi.

6. Beșineu, cu salariu anual de 100 fl.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au ași adresa cererile concursuali, instruite conform prescrierilor legilor din vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei în Mercurea până la terminul indicat, însemnându-se numele comunei unde este ubicațiunea și posta ultimă a curentei.

În conțelegere cu concernintele comitete parochiali.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei.

Mercurea, 6 Iuliu 1883.

Ioan Droc m. p.,
adm. protopresb.

Nr. 85.

[447] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a trei stațiuni învățătoresci la scoala elementară capitală română gr. or. din Poiana, protopresbiteratul Mercurei, se escrie prin aceasta concurs cu termin până la 12 August st. v. cu următoarele emolumente:

1. Doue posturi cu salar anual de câte 300 fl. v. a.

2. Un post de adjunct dotat cu 250 fl. anuali.

Salarele se solvesc din ajutoriul dela alodiul comunal în rate lunari anticipative.

Dela învățători se cere, ca în duminică și sârbători se țină strană în sânta biserică.

Concursurile instruite conform legilor din vigoare, sânt a se adresa până la terminul sus indicat cătră oficiul protopresbiteral al Mercurei.

În conțelegere cu oficiul ppresbiteral.

Poiana, 24 Iunie 1883.

Comitetul parochial.

N. Manegut m. p.,

paroch și președinte.

Nr. 248.

[449] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate, țitoare de protopresbiteratul Mercurei, se escrie concurs cu termin până la 13 August st. v.

1. Cinadie, cu salariu anual de 250 fl. v. a. quartir liber în edificiul scoalei și grădina de legumi în mărime de 2 jug.

2. Ludoș, cu salariu anual de 200 fl. relut de quartir 20 fl. și lemne de foc.

3. Spring, cu salariu anual de 200 fl. quartir liber în edificiul scoalei și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, și vor adresa cererile concursuali, instruite conform legilor din vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei în Mercurea până la terminul susindicat însemnându-se numele comunei unde le este ubicațiunea și posta ultimă

Dela oficiul protopresbiteral a tractului Mercurei.

Mercurea 8 Iulie 1883.

Ioan Droc m. p.,

adm. ppresb.

Nr. 187.

[448] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea unui post de învățătoriu, la scoala elementară capitală gr. or. din Sas-Sebeș, se escrie concurs cu terminul până la 14 August a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: 300 fl. v. a. ear după doi ani de serviț 350 fl. v. a. la an.

Doritorii de a ocupa acest post au ași adresa suplicile instruite în

sensul legilor din vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. în Sebeș, trebuie să fie absolvat cel puțin 6 clase gimnasiale, și iertând împregiurările se se înfășoșede în vre-o duminică ori sârbătoare în biserică, pentru a-și areta desteritatea în cântări și tipic.

Sas-Sebeș, 1 Iuliu 1883.

În conțelegere cu oficiul ppresbiteral.

Comitetul parochial din Sebeș.

Nr. 317 S.

[444] 2—3

CONCURS.

Pentru postul de profesor de agromonie și grădinărit la institutul diecesan de teologie și la cel de pedagogie se deschide prin aceasta concurs cu termin până la 25 August a. c. stilul vechiu.

Salariul este 600 fl.

Competenții își vor trimite petitiile cătră „Consistoriul diecesan gr. or. în Caransebeș“ și le vor instrua cu următoarele documinte:

1. Atestat de botez.

2. Atestat despre studii gimnasiale, reale sau din scoala cetățenească.

3. Atestat despre studiile de agromonie și grădinărit.

4. Atestat despre eventuala practică în agromonie și în grădinărit.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 2 Iunie 1883.

Consistoriul diecesan.

Nr. 107

[440] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de classa III Crăciunesci, protopresbiteratul Zărandului, se escrie concurs, în urma ordinațiunei preavenerabilului consistoriu archidiececesan dto. 10 Februarie a. c. 155 B. cu terminul de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful român.“

Emolumentele împreunate cu acest post parochial sânt:

1. Casa parochială cu grădina de legume.

2. Porțiunea canonică.

3. Stola usuată.

Toate aceste emolumente compute în bani, dau suma de 339 fl. v. a.

Doritorii de a competi la aceasta parochie, vor avea ași așterne petitiunile instruite în sensul „statutului

organic“ și al „regulamentului congregual pentru parochii“ la subscrierul, până la terminul sus indicat.

Brad în 25 Iunie 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Georgiu Părău m. p.,
adm. ppresbit.

Nr. 82.

[442] 3—3

CONCURS.

În urma rezoluțiunei dto 20 Ianuarie a. c. Nr. 4996—1882. B. încuviințându-se din partea Venerabilului Consistoriu archidiececesan instituirea unui capelan lângă bătrânul paroch Ioan Leach din Blăjeni, Valea-Crișului, pentru ocuparea acestui post, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Teleg. Român.“

Venitul împreunat cu acest post este jumătate din întreg venitul parochial anual de 460 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și trimite petitiunile lor instruite în sensul statutului organic și al regulamentului congregual pentru parochii la subscrierul „până la timpul sus indicat.

Brad în 7 Iulie 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Georgiu Părău m. p.,
adm. ppresbiteral.

[445]

2—3

Anunțiu.

Din partea unui institut particular din România se caută un tiner Român, absolvent a unei scoale pedagogice, cunoscând bine și limba Germană.

Va avea o bună remunerațiune.

Adresa pentru Iulie:

I. Stănescu, profesor Elöpatak:
car mai departe... Buzeu România.

Anunțiu.

Se vinde cu preț scădut până la 100 hectolitree vin vechiu din 1880 și 1881 și nou din 1882 asemenea vinars de prune (silvoriu, schligovitz) fert de două ori din 1881 și din 1882 până la 10 hectolitree, ambe de enalitate foarte bună. Dela 30 Iulie n. încolo se vor vinde mai scump.

Amatorii să se adreseze la

Ioan Stanca, m. p.,

[443] 2—3

paroch gr. or. în Valpăr

(Borberec) posta ultimă Alvincz.